

Vänsterpartiet

Interpellation

Till Kommunalrådet Sofia Hedén

Det krävs inget skriftligt svar.

Hur når vi en god uppväxtmiljö, utan buller och luftföroreningar?

När staden växer blir ytan den stora utmaningen, eftersom den högklassiga jordmarken ska givetvis inte bebyggas måste staden förtätas när befolkningen ökar.

Fler bostäder, mer grönytor och mer gång- och cykeltrafik konkurrerar om utrymmet och samtidigt måste vi värna om biologisk mångfald, ekosystem och frisk luft. Hur får vi denna ekvation att gå ihop?

Malmö har gjort stora framsteg vad gäller utsläppen, sedan 1990 har de minskat med över 60%, ska vi dock nå målet om 100 % så måste vi skynda på. Och utsläppen ökade med 6% igen 2021, delvis resultatet av de låga utsläpp som registrerades 2020 på grund av milt väder och pandemin.

Med rådande minskningstakt missar vi uppsatta mål, med förödande konsekvenser för människa och miljö, både i närområdet och periferin.

MF har börjat ta fram data för stadens konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp. Där kan vi se att flyg och bil står för 35,7 % av dessa, övervägande flyg, medan tåg, buss och cykel för 2,9%!! Bostad för 13,9% och maten för 26% är andra viktiga källor. Utsläppen är också ojämnt fördelade, våra invånare i det mer välbärgade Ribersborg släpper ut 3 ggr mer än de i Rosengård, en stadsdel som redan nu ligger under målet för 2030.

De uppmätta värdena för luftkvaliteten ligger även mycket nära våra miljömål, även om de bara är strax under. Men WHO har tagit fram nya riktlinjer och det är dessutom troligt att även EU kommer med nya direktiv redan 2024 i linje med dessa nya riktlinjer. Därför anser vi att WHO:s nya riktlinjer, där max nivåerna halverats i förhållande till våra miljömål, snarast måste ersätta våra mål. Det finns ju inte någon undre gräns för påverkan på människor och natur, och det finns stora samhällsekonomiska vinster att göra.

Här i Malmö har studier gjorts, till exempel på Lorensborg, om hur vägtrafiken påverkar hälsan, där inte luftföroreningar utan buller utgör den hälsoeffekt som visat påverka oss mest. Enligt en ny studie i Stockholms har spädbarn som utsätts för luftföroreningar sämre lungfunktion redan vid sex månaders ålder, 177 barn har följts sedan födseln.

Förskolebarnen är en särskilt utsatt grupp eftersom de rör sig och leker utomhus stora delar av dagen och andas genom munnen, så att luften tränger djupare ner i lungorna. Det innebär att lungorna utvecklas sämre och utvecklar astma i högre frekvens. Och vi får inte heller glömma att när vi vädrar rent är det samma luft som kommer in i våra bostäder. Om vi följde WHO:s riktlinjer skulle vi få stora hälsovinster, till exempel 2729 färre sjukdagar per år, 21 färre barn med astma, 87 färre fall av demens och 30 färre fall av andningsproblem per år.

Vänsterpartiet

Vad gäller målet för bullerpåverkan har vi halkat efter då vi i Sverige sänkt kraven för max bullernivån samtidigt som Världshälsoorganisationen har skärpt kraven, till 50 decibel mot våra 60db. I Lorensborg t.ex. utsätts 45% av befolkningen för buller över 60-65 db, men om hänsyn tas till WHO's max.värden påverkas hela 80% av den.

Enligt Folkhälsomyndigheten visar uppskattningar att nästan 20 procent av Sveriges befolkning (motsvarande 2 miljoner människor), är utsatta för trafikbuller där den dygnsekvivalenta ljudnivån utomhus vid fasad överstiger 55 dBA.

Vägtrafik är den klart dominerande källan följt av spårtrafik och flygtrafik.

Förutom att vi blir direkt störda av buller kan det påverka vår prestation, inlärning och sömn negativt. Under senare år har flera studier pekat på att långvarig exponering för flyg- och vägtrafikbuller kan öka risken för hjärt- och kärlsjukdomar.

Den lokala påverkan är högre än den regionala, 4 ggr värre effekt från lokala föroreningar, därav vikten med lokala åtgärder. I sin rapport skriver de att 19 000 invånare är allvarligt störda av buller och att 9 000 lider av sömnstörningar. Allt på grund av buller från trafiken. Forskarnas modell visar också att 57 Malmöbor i genomsnitt drabbas av hjärtinfarkt och i snitt dör fem Malmöbor varje år på grund av trafikbuller. Det kan jämföras med antalet dödsfall i trafiken som ligger på 7-8 personer i Malmö årligen.

Då förtätningen av staden fortgår finns också en risk att både buller och luftföroreningar stängs in mellan gatorna. Ett ökat användande av elbilar kommer inte att råda bot på denna utveckling eftersom partikelhalterna då blir jämförelsevis högre. Och vi ligger redan illa till! Men genom de additiva effekterna från mindre avgaser, lägre bullernivåer och mer grönytor kan förbättringarna bli betydande. Vi måste kunna få andas frisk luft och höra fågelsång i stadens alla delar, men som Naturskyddsföreningen uttrycker det "trafiken är ett miljöproblem som bara rullar på".

Min fråga till Sofia Hedén är: Vilka konkreta åtgärder kommer ni att genomföra så att speciellt våra barn kan växa upp i en hållbar och hälsosam stadsmiljö?

Malmö 2023-11-23

Tobias Petersson (V)

Med instämmande av Gunilla Ryd (V)